

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 60 c.

ANTRDIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOVEMBER 22, 1988

Nr. 228

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

„LKB Kronika“, Nr. 78

(Tęsinys)

Numeris skiriamas Lietuvos Katalikų Bažnyčios kardinolui Vincentui Sladkevičiui.

TSKP CK Generaliniam Sekretoriui M. Gorbaciovui
Nuorašas: TSRS Generaliniam Prokurorui

Eina nuo 1972 metų
Perskaitę duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Lietuvos katalikų

Pareiškimas

Esam sukręsti brutalaus teisminio susidorojimo su katalikų jaunuoliu Petru Gražuliu, įvykdyto 1988 m. vasario 2 d. Kapusko m. liaudies teisme. P. Gražulis atsisakė išvykti į spec. karinius apmokymus, motyvuodamas tuo, kad jo krikščioniška sąžinė neleidžia dalyvauti armijoje, kuri lieja nekaltą kraują Afganistane, kuri yra okupavusi jo Tėvynę Lietuvą ir gina ateistinę ideologiją, persekiojančią Bažnyčią. Šių principinių įsitikinimų padiktuotą atsisakymą teismas pripažino „ven-gimui vykti į karinius pratimus dėl savanaudiškų paskatų, be svarbios priežasties“.

Niekinti žmogaus sąžinės įsitikinimus, tuo labiau kaltinti savanaudiškumu jaunuolį dėl savo įsitikinimų einantį net į kalėjimą, nehumaniška ir amoralu. Kitose socialistinėse šalyse svarstoma ir suteikiama alternatyvinės tarnybos galimybė asmenims dėl sąžinės ar religinių įsitikinimų negalinti tarnauti armijoje su ginklu rankose. Reikalaujame tokia

galimybę nustatyti ir Tarybų Sąjungoje, o P. Gražulį nedelsiant išlaisvinti.

1988 m.

Pasirašė: Panevėžys (Šv. Petro ir Povilo bažnyčia) - 3,307, Šiauliai (Šv. Jurgio bažnyčia) - 1,653, Šiauliai (Šv. Petro ir Povilo bažnyčia) - 1,402, Jurbarkas - 595, Kėdainiai - 869, Pasvalys - 571, Rokiškis - 920, Kupiškis - 807, Ukmergė - 724, Utena - 1,362, Anykščiai - 763, Šakiai - 1,076, Pakruojis ir Rozalimas - 473, Girdžiai - 168, Eišiškės - 84, Pumpėnai - 180, Krinčinas - 243, Valkininkai - 851, Gižai - 127, Naujamiestis (Panevėžio raj.) - 295, Kavarskas - 715, Žemaičių Kalvarija - 3,475, Leipalingis - 1,173, Kapčiamiestis - 518, Kybartai - 736, Višakio Rūda - 723, Alksnėnai - 947, Lukšiai - 357, Sasnava - 236, Veliuona - 457, Seredžius - 449, Kalatruva - 260, Įvairios parapijos - 5,658.

(Bus daugiau)

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Vilniuje baigėsi konferencijai buvo suorganizuotas „Lietis“, kurią organizavo komunistų valdžios „Žinijos“ draugija. Konferencija pradėjo Filosofijos, sociologijos ir teisės instituto prof. A. Gaizutis. Dvasinių reikalų mokė persitvarkymo laikais komunistų partijos sekretorius L. Šepetys. Kultūros, tautos istorijos pažinimo, asmenybės ir bažnytinėmis temomis konferencijoje kalbėjo Lietuvos TSR Mokslo akademijos mokslininkai. Kalbėjo ir Lietuvos vyskupijų liturginės komisijos pirm. kun. V. Aliušis.

— Lietuvos komunistų delegacija buvo išvykusi į Kubą, kurioje buvo suorganizuotos Lietuvos dienos. Dviejų savaitių programoje buvo vokalinio instrumentinio ansamblio „Studija“ ir pramoginių šokių vienetų „Žuvėdra“ iš Klaipėdos koncertai, dailininkų parodos. Fotie Lietuvos gyvenimą buvo fotografijų paroda „Tarybų Lietuva šiandien“. R. Dailidė parodė savo fotografijas Kubos temomis.

— Kaune atkurta Lietuvių-latvių draugija, kuri buvo įsisteigusi 1921 m. Pirmajame susirinkime dalyvavo 200 lietuvių-latvių bičiulių iš Vilniaus, Kauno, Rygos, Marijampolės, Jelgavos. Valdybą išrinkti kalbininkai J. Balkevičius, E. Sausverdis, A. Butkus, L. Baluodis, S. Gaidžiūnas, V. Martinsonas, O. Aunas, L. Radzinis.

— Lietuvos filologai įsteigė Vietovardžių tarybą, kuri rekomenduos pavadinimus ir konsultuos vietos valdžios organus vietovardžių klausimais. Šios tarybos nariais yra filologijos daktarai V. Ambrazas, Z. Zinkevičius, V. Maciejauskienė, A. Pupkis, „Kultūros barų“ redakcijos skyriaus vedėjas B. Savukynas.

— Pajiesio kolūkio valdyba vienbalsiai nutarė keturis butus paskirti į Tėvynę norintiems grįžti tremtinių šeimoms. Taip pat šiame Kauno rajone esantis kolūkis nutarė 5,000 rublių paaukoti Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžiui ir po pusantro tūkstančio rublių paskirti paminklo stalinizmo aukoms, Vytauto Didžiojo bei Dariaus ir Girėno paminklų statyboms ir Juozo Zikaro skulptūros „Laisvė“ atstatymui.

— Rusų kultūros centras pradėjo veikti Vilniuje. Jis steigiamas prie Lietuvos kultūros fondo ir veiks, palaikydamas kontaktą su partiniais organais, darbo kolektyvais, Sąjūdžiu.

— Vilniuje aukštojoje partijos mokykloje buvo sukviešti visi naujai išrinktieji vietinių partijų sekretoriai, liaudies deputatai ir vykdomųjų komitetų nariai, kur turėjo išeiti specialų kursą, kaip privalu laikytis komunistui ir ginti viešai partijos reikalus.

— Kelmės rajone, Ušnėnuose esančiame rašytojos Žemaitės muziejuje, dirba jos proanūkė Aldona Jankutė-Janavičienė, Ušnėnuose ir Volungių kaime gyvena rašytojos anūkai: vyriausiosios dukters Onos Žymantaitės-Jankienės sūnus Jonas Jankus ir jauniausiosios Elenos Žymantaitės-Terasienės sūnus Teodoras Terasa. Jie prisimena savo senelę Žemaitę, o Jonas Jankus visada papasakoja apie rašytoją ekskursantams.

— Lietuvos Žurnalistų sąjunga įsteigė Ekologijos komisiją, kuriai vadovauja V. Būtenas. O Etikos komisijai pirmininkauja V. Lingys. Ši komisija rengia žurnalistų etikos kodeksą.

Lietuviai demonstruoja Vilniuje prie Aukščiausio Sovieto pastato, kuriame įvyko nepaprastoji deputatų sesija praėjusį savaitgalį.

Išėivijos nuotaišos apie Persitvarkymą ir nepriklausomybę

New Yorkas. „Reformos sovietinėje Lietuvoje kelia at-sargias viltis išėivijos tarpe, bet taip pat sukelia svarstybas apie tinkamus atoličius“, rašo AP korespondentas Thomas Ginsberg, rašydamas apie lietuvių išėivijos nuotaišas po Persitvarkymo konferencijos spalio 22-23 Vilniuje.

Pasak konferencijoje dalyva-vusių išėivių lietuvių, jau kon-ferencijos metu KP pradėjo ma-žinti maisto ir medicinos pri-velijias partiečiams ir pagrei-tinti senų stalinistų atsista-tydinimus, o taip pat ir sudarė kadra iširti paskutinių de-monstracijų represijas.

Praėjusią savaitę naujasis Lietuvos Komunistų partijos vadovas Algirdas Brazauskas pranešė, jog būsią paleisti keli žymūs lietuvių politiniai kaliniai.

Išėiviai tik Lietuvoje

Panašios konferencijos spalio mėnesį vyko ir Latvijoje ir Estijoje, bet jose nebuvo jų išėivijos atstovų. Estų išėiviai mano, kad jei jų atstovai būtų buvę kvies-ti, jų išėivijoje būtų kilę nesu-tarimai, kaip tinkamai atsiliepti į persitvarkymą. Tuo tarpu latvių išėivių atstovas pareiškė, jog latviai išėiviai būtų radę vieningą poziciją.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirm. Vytautas Bieliauskas korespondentui pareiškė, kad atstovauja maždaug ketvir-čii pasaulyje esančio milijono lietuvių išėivių, buvo vienintelis JAV pilietis, kuris gavo balsą seime.

Ar lietuvių skaldomi

Daugelis kitų išėivių veikėjų nors prašė vizų vykti į seimą, jų negavo. Buvo nuomonė, jog tuo sovietai stengėsi skaldyti išėivijos lietuvių. Lietuvos konsulas Anicetas Simutis išėivijoje pareiškė: „Jie (Lietuvos žmonės) nori nepriklausomybės, o sovietai tik nori laisvos prekybos, ekonominės naudos. Žmonės tikisi daugiau laisvės, negu jie susilauks“.

Simutis Ginsburgui šitaip pasisakė: „Mums atrodo, kad Bieliauskas gerai daro, bet gal jis šiek tiek naivus, nes jis tikisi daugiau, negu sovietai duos“. Simučiiui atrodo, kad sovietams Bieliauskas reikalingas įteisinti okupaciją ir kad Bieliausko pa-

kvietimas į konferenciją yra sovietų apgaule. Lietuvių In-formacijos Centro vedėja Gintė Damušytė tačiau sako, nors ir buvo nuomonė, kad savo daly-vavimu Bieliauskas valdžiai su-teikė daugiau teisėtumo negu jai priklauso, daugumas išėivių Bieliauską rėmė. Bieliauskas pats painformavo, jog PLB valdyba balsavo 8-1 už jo vy-kimą.

Nepriklausomybė įmanoma

Bieliauskas paaiškino: „Lietu-va yra Sovietų Sąjungos okupuota, bet tai nereikia, kad ji neegzistuoja. Aš bendrauju su žmonėmis, ne su valdžia“. Jis dar pridėjo, jog jei būtų nepri-klausomos Lietuvos valdžia, ne-bereikėtų nominalios lietuvių valdžios išėivijoje.

Bieliauskas sakė: „Nepriklausomybė gali būti įmanoma Lie-tuvai, bet žmonės dar nėra pasi-ruošę. Tas procesas ką tik prasidėjo... Aš tuo procesu tikiu, bet jam įvykdyti truks laiko“.

Klimas išėivius taip apibū-dino: „Vyresnioji karta nori tik atkurti 1918-1940 Lietuvą. Bet atrodo, kad yra ir kitų galimybių... kūrybingesni vizijų nau-jai valstybei“. Jis įsivaizduoja Pabaltijo respublikas laisvoje konfederacijoje su centre valdžia Maskvoje, kuri kontro-liuotų tik kariuomenę ir kai ku-riuos užsienio reikalus.

Politbiuro narys Aleksandr N. Jakovlevas praėjusią savaitę pasakė, kad Pabaltijo valstybės nebūsią leidžiama vesti užsienio reikalų ar spaus-dinti savą valiutą. Tačiau Bieliauskas tebesitiki nepriklausomybės, rašo Ginsburg, nes jis mato jaunąją aktyvistų kartą Lietuvoje. Jaunimo veikla teikia vilčių ir Klimaičiui: „Jie jau yra turėję kelias dienas tikros laisvės ir jie jų niekuomet nepamirš“.

Paminklas Katyno aukoms

Roma. — Kaip praneša Asso-ciated Press agentūra, sovietinė valdžia numato pastatyti paminklą Katyno miške, netoli nuo Smolensko, kur buvo įvykdytos vienos žiauriausių žu-dynių Antrojo pasaulinio karo metais. Katyno miškelyje buvo sušaudyti daugiau negu keturi tūkstančiai lenkų karininkų, o kitoje vietoje netoli nuo Katyno,

Lietuviai komunistai nusileido Maskvai

„Mes išdavėme estus“, sako Persitvarkymo sąjūdis.

Vilnius. — Lietuvos komu-nistų Aukščiausiosios Sovietas praėjusį penktadienį nusprendė nedeklaruoti Lietuvos suvere-numo, neskelbti, kad Lietuvos įstatymai būtų vykdomi pirmoje eilėje prieš Maskvos įstatymus ir nereikalauti, kad Sovietų Sąjungos konstitucija nebūtų pakeista Gorbaciovo siūlomais punktais. Sovietų konstitucijoje iki šiol yra įrašytas punktas, kad, jei kokia nors respublika nori išstoti iš Sovietų Sąjungos, gali tai padaryti. Gorbaciovas pasiūlė šį punktą išbraukti, kad respublikos teisiskai nebegalėtų išstoti iš rusų dominuojamos he-gemonijos. Lietuvos komunistų vadai su tuo sutiko. Kaip prancūzų agentūra sako „lietu-viai kapituliuojo ir nepasėkė savo kaimynais estais“.

Estų išdavimas

Penktadienį lietuvių komu-nistai atsisakė pasisakyti prieš Maskvą ir visai nebusavo prieš Kremliaus pasiūlymus. Suvere-numo reikalavimas, kaip kad padarė estai, visai nebuvo keliamas.

Žinių agentūros praneša didelį estų nepasitenkinimą ir apsi-vylimą lietuviams, kai estai vienbalsiai nubalsavo ir paskelbė pasauliui savo suvere-numą. Net ir vyriausieji estų partijos vadai balsavo už suverenumą, tačiau lietuvių komunistai neįsijungė. Estai Tallinne, kaip Reuterio agentū-ra, sako, kad lietuvių juos „iš-davė“. Tą pačią dieną, penkta-dienį, pasipylė Vilniaus gatvėmis tūkstančiai žmonių su juodais kaspinais ir raiškiais, protestuodami prieš tuos lietuvių komunistų nutarimus.

Brazausko pataikavimas rusams

Lietuvių komunistų sprendi-mas nereikalauti suverenumo įvyko dieną vėliau, kai Maskva pranešė, jog estų reikalavimai „yra nesuderinami su sovietų konstitucija“. Komunistų par-tijos vadai Algirdas Brazauskas asmeniškai kreipėsi į deputatus nepasekti estais ir sutikti su Ma-skvos reikalavimais. Kai visas kraštas stebėjo debatus televizijoje, tai Brazauskas, nenorėdamas sukelti politinės ir ypač konstitucinės krizės Sovie-tų Sąjungai, ragino lietuvių komunistus būti realistais ir blaiviai galvoti, ko jie nori. „Nežiūrint, kad mes norime su-verenumo, mes to negalime pasiekti šiandien arba per kelis mėnesius“, kalbėjo Brazauskas, „Mes neturime teisės suvedžioti lietuvių žmones ir duoti jiems

buvo nužudyti apie 10 tūks-tančių kitų lenkų karių. Duobė su lenkų karininkų lavonais buvo atrasta 1943 m. vokiečių okupacijos laikais. Dėl žudynių kaltininkų yra prieš-taraujantių nuomonių: sovietai žudynėmis apkaltino vokiečius, tačiau, lenkų ir kai kurių Vakarų kraštų ekspertų įsiti-kinimu, žudynes Stalino įsakymu įvykdė sovietai.

— Lietuvos Laisvės lyga kreipėsi į pasiuntinį Wahingto-ne ir prie Šventojo Sosto Stasį Lozoraitį, prašydami daryti pa-stangas sudaryti tarptautinę ko-misiją Ignalinos atominėje jėgainėje padėčiai nustatyti.

tai, kas bus vienos dienos stebuklas“. Brazauskas vado-vauja tai komisijai, kuri peržiūri Lietuvos konstituciją. Brazauskas, kaip sako AP, įkalbėjo deputatus palaikyti kontroversinius pakeitimus Sovietų politinėje sistemoje, kuriuos siūlo Gorbaciovas ir kurie turi būti patvirtinti Kremliuje lapkričio 29 dienos Aukščiausio Sovieto suvažiavi-me. Pagal tuos pasiūlymus visa valdžia sudedama į Gor-baciovo rankas. Rusas akade-mikas Sacharovas, kuris dar tebėra Amerikoje, labai stipriai pasisakė prieš tuos Gorbaciovo planus, kad „neateitų kitas Stalinas, dar baisesnis ir už pirmąjį“.

Pareigūnai tik partiečiai

Kai kurie deputatai kritikavo Kremliaus konstitucinius pakeitimus, kad per daug galios bus suteikta Kremliaus val-dovui Gorbacioviui, tačiau neiš-drįso balsuoti prieš. Jie betgi sutarė priimti rinkimų reformos planą, kad renkami pareigūnai būtų tik Komunistų partijos nariai. Reiškia, Persitvarkymo sąjūdžio nariai negalės daly-vauti rinkimuose, kaip kad ir didžioji tautos dauguma. Daugelis deputatų pritarė Bra-zausko pasiūlymui ir visai nebuvo balsuota, kad Lietuvos parlamentas turėtų veto teisę Sovietų įstatymams Lietuvoje.

Peilis į estų nugaras

„Jis padarė jiems labai didelį spaudimą“, pasakojo žurnalis-tams Arūnas Žebriūnas, kuris yra Persitvarkymo sąjūdžio na-rys, kurį palaiko visa tauta. „Jis buvo labai gudrus, kai jis kalbėjo, ir tai jam padėjo“, kalbėjo apie Brazausko kalbą deputatų suvažiavime. Daugiau kaip 10,000 žmonių penktadienio vakare Vilniaus gatvėse šaukė „išdavikai“, kaltindami ko-munistų vadus, praneša žurna-listai. „Mes išdavikiškai išmeigėme peilį į estų nugaras“, rašo savo viešame pareiškimė

Lietuviai komunistai atsisakė padėti estams iškovoti iš Maskvos suverenumą.

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis. Estai tikėjo, kad lietuvių ir latvių palaikys savo nutari-mais estų suverenumą. Estijos Liaudies Fronto vadai pareiškė viešai nepasitenkinimą lietu-viais, kad jie neišdrįso pasi-priešinti Maskvai ir reikalauti Lietuvai suverenumo, „nes tuo labai susilpninama Pabaltijo respublikų padėtis Maskvoje“.

„Jie suskilo“, kalbėjo apie lietuvių Tallinne estų vadai. „Yra didelis nusivylimas lietu-viais — mes tikėjome, kad Pabaltijo respublikos eis kartu, bet šioje kovoje mes likome vieni, bet turime atsiminti, kad savo namuose mes patys esame šeimininkai“, pareiškė estai AP žinių agentūrai.

Estų prezidentas Kremliuje

Papildomai gauta patikslinan-ti žinia, kad tuo metu, kai Lietuvoje komunistai pabijojo pasipriešinti Maskvai, tai Esti-jos prezidentas Arnold F. Rüütel Kremliuje Sovietų prezidentui nariams aiškino estų nutarimus ir gynė Estijos Aukščiausio Sovieto nutarimus, priimtus 258 balsais prieš vieną, kad jie privalo turėti veto teisę prieš sovietų įstatymus. Buvo sutar-ta, kad estų delegacija vėliau at-vyks į Maskvą dar kartą išdė-syti politbiuro nariams estų reikalavimus. Sovietų prezidiu-mas nekritikavo estų nutarimų savo išleistame viešame pareiškime spaudai, bet pastebėjo, kad tai nesiderina su dabartine Sovietų konstitucija. Maskvos spaudoje pasirodė keli straips-niai estų reikalais, tačiau jie nebuvo griežti. „Izvestia“ teisininko B. Lazarovo žodžiais parašė, jog „yra negalima, kad respublikos konstitucija skirtųsi nuo Sovietų Sąjungos konstitu-cijos“. Oficiali žinių agentūra „Tassas“ parašė, kad Sovietų piliečiai vieningai pasisako, kad „estų padėtis yra išimtinis at-vejis“.

Lietuvos komunistų Aukš-čiausiasios Sovietas nutarė patvir-tinti jau anksčiau Centro komi-teto nutarimą, kad respubliko-jie oficiali kalba yra lietuvių kalba, rusų kalbą padarant an-trąją kalbą, kad nepriklausomos Lietuvos vėliava yra valstybinė vėliava ir, kad atstatoma Lie-tuvos himno padėtis.

Vakar, pirmadienį, turėjo įvykti visoje Lietuvoje protesto pareiškimas — sustabdytas judėjimas dešimčiai minučių.

Pasaulio spauda šia proga iškelia estus, bet lietuviams prikiša drąsos neturėjimą, nors primena, kad Pabaltijo valstybės buvo jėga jungtos 1940 m. į Sovietų Sąjungą.

Baltųjų rūmų pranešimas

Baltųjų rūmų išleistame pa-reiškimė rašoma, jog Estijos žygis laimėti pilną suverenumą iš Maskvos susilaukė smūgio iš Lietuvos. „Po nekantraus Lietu-vos Komunistų partijos vado Algirdo Brazausko prašymo, parlamentas sostinėje Vilniuje nusprendė nepasekti Estijos pa-vyzdžiu, kad respublikos įstaty-mai būtų pirmoje vietoje prieš Sovietų Sąjungos įstatymus. Vietoje to, lietuvių pasitenkino žodiniu protestu prieš Krem-liaus planus pakeisti konstitu-ciją ir sunaikino Estijos viltis, kad sujungtomis jėgomis būtų kartu kovojama už kadaise buvusią laisvas respublikas“. Kai estai Tallinne išgirdo šią žinią iš Lietuvos, tai estas žur-nalistas Reuterio korespon-dentui pasakė: „Taip, mes esame apvilti, bet ką mes daugiau gali-me daryti?“, baigia pranešimą Baltųjų rūmų spaudo skyrius:

KALENDORIUS

Lapkričio 22 d.: Filomenas, Cecilija, Dargintė, Steikintas, Dainė.

Lapkričio 23 d.: Lietuvos kariuomenės šventė. Klemen-sas, Lukrecija, Kolumbanas, Felicita, Dovitas, Liubartė.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:47, leidžiasi 4:26. Temperatūra dieną 42 l., nak-tį 26 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKTI PAJĖGUMO UGDYMAS
KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, IL 60629
JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

GERIEJI IR BLOGIEJI KRAUJO RIEBALAI (44)

Gera prižiūrėjimo savo mintis ir kūną: kai būsim kūno sveiki ir nusiteikimais žmoniškai, pajėgsime puikiai tvarkytis su visomis kliūtimis, kurios pasitaikys mūsų gyvenimo pakelyje.

Laiminga gyvenimą užtikrinantis patarimas

Kai „gerojo“ cholesterolio (high-density lipoprotein – HDL) kiekis kraujyje pakausėja, širdžiai susirgimo pavojus sumažėja. Čia nepamirškime, kad ne vien cholesterolis įtakoja arterijų sklerozę. Susekta, kad sklerozės eigas įtakojame yra lygiai pajėgios dar ir kitokios kraujyje esančios riebalų frakcijos – rūšys. Jos kartais savitai, nuo kitų riebalų rūšių nepriklausomai lemia širdžiai, jos arterijoms tai pavojū, tai pasitaikymą. Štai tokių riebalų pavyzdžiai.

Pavojingų – širdies arterijoms neigiamų riebalų grupėje yra dviejų rūšių riebalai: trigliceridai („triglycerides“) ir ne taip tiršti lipoproteinai („low-density lipoprotein“ – LDL).

O širdies arterijoms geistinių riebalų-arterijų „draugų“ grupėje yra gana tiršti lipoproteinai („high-density lipoprotein“ – HDL). Pastarieji išvalo arterijas nuo priskretimo ir tuomi mažina širdžiai susirgimo pavojų, toliau nuo jos ataka.

Tai nelyginant gėrio su blogiu kova, kuri pasitaiko visur ir visada žmogaus gyvenime. Mūsų pareiga taip tvarkytis, kad pajėgtume geriau talkinti ir blogį nugalėti. Visi lietuviai mintinai kaip poterių žinokime tų širdies priešų ir draugų vardus ir jų reikšmę. Būtinai stenkimės, kad mūsų kraujas būtų iširtas šalia cholesterolio dar ir dėl minėtų trijų rūšių riebalų: „triglycerides“, HDL ir LDL.

Prof. Antonio M. Gotto, MD, yra direktorius vidaus ligų departamentu Baylor universitete, Houstone ir vicedirektorius Deakey Heart Centre. Jis tvirtina, kad jau kuris laikas medicina žino LDL esant „bloga“ cholesterolio rūšimi, o HDL laikomas „geruoju“, cholesteroliu, saugančiu arterijas nuo priskretimo, nuo sklerozės („atherosclerosis“), tuo pačiu ir nuo atakos.

O kas dėl trečios esamų kraujyje riebalų rūšies – dėl trigliceridų, dar mokslas tikrai nežino jų įtakos į sklerozę. Dar mokslas nežino ir daugiau dalykų susijusių su sklerozės išsi-

vystymu. Sakysim, nežinoma kokių būdu minėti gerieji riebalai – HDL saugo arterijas nuo sklerozės. Tuo reikalu turimos tik statistinės žinios ir keletas teorijų. Todėl širdies ligų gydytojai savo neseniai įvykusioje konferencijoje Washington, DC, pageidauja tolimesnių, gausnių kraujuje esamų riebalų tyrimų, sužinimo kaip kinta kraujuje trigliceridai ir HDL.

Suomijos gydytojai per penkerius metus tyrinėjo savo sosti-rius gyvenančiųjų kraujo riebalus (Helsinki Heart Study, Finland). Jų duomenis – apie cholesterolio ir trigliceridų sumažinimo ir HDL pagausinimo įtaką širdies atakai – sužinosime šiu metų pabaigoje.

Kraujo riebalų įtaka sklerozėi

Minėti profesorai Gotto ir Grundy aiškino spaudai susumuodami širdies ligų gydytojų konferencijoje pateiktus duomenis per septynias plenumo sesijas ir per šešis praktikos seminarus. Štai ką iš tų profesorų sužinojo tie spaudos atstovai.

1. Saugojant arterijas nuo sklerozės, ypač širdį nuo atakos, o smegenis nuo paralyžiaus (stroko) prisieina sumažinti, suormuoti kraujuje cholesterolio kiekį pas visus – jaunus ir pagyvenusius, tiek vyrus, tiek moteris.

2. Dėl vaikų prof. Grundy šitaip išsitarė: „Jei vaiko šeimoje yra asmenų turėjusių širdies ataką, yra galimybė, kad tokie vaikai galėjo paveldėti cholesterolio perversij savo kraujuje, todėl tokių vaikų kraujas turi būti ištirtas jiems sulaukus 5 m. savo amžiaus, bet ne vėliau kaip 10“.

Kol kas medicina nepatiria visų vaikų kraują tirti dėl cholesterolio kiekio. Būtinai kiekvienam kraujo tyrimas tuo reikalu, kai sulaukiama 20 m. amžiaus.

Prof. Grundy pataria neišgasti šio krašto širdies gydytojų draugijos (AHA) pasiūlytos dietos: ji nėra ekstremistinė: joje net per daug riebalų (30%), joje gausu baltymų, o naudojant natrio („skim“) pienu, užtenka kalcio. Todėl nė vienam nereikia apsieiti, kasdien išgeriant po kvortą minėto pieno. Tada niekam ir (moterims nuo minkštų kaulų, osteroporozės) nereikės iminėti kalcio tablečių.

Išvada. Kiekvienas stend-kinimės būti draugais savo širdžiai

arterijoms. Jau dabar, ne rytoj ginkime jas nuo priskretimo ne tik cholesterolio, bet ir trigliceridais, o taip pat ir LDL. Dėl to tų riebalų kiekį kraujuje normuokime visomis jėgomis: atsakykime nuo taukų bei cholesterolio perversijos ir nuo svaigalų, tabokos, tinginystės. Neapleiskime tvarkant nutukimą, pakeltą kraujospūdį ir nervinimąsi dėl nieko nevertų mažmožių.

Visiems verta pradėti pasninkiskai misti, nes alkoholiškai ir vėžiu sergantieji dėl blogos mitybos sumažina savo kraujuje cholesterolio ir kitokių riebalų kiekį. Mes pasninkiskai-sveikai maitindamiesi irgi suormuosime savo kraujuje riebalų perversiją ir tuomi savo širdžiai nuo geriausiai pasitaikymais. Tik jau dabar, ypač per šventes, nustokime dešra, kaulienai ir taukai savo širdis nors ir neįjuntamai žudyti. Nebūkime tokie, kaip ta pensininkė: dešrelę pilną krepsį ir namus atsinešusi džiaugiasi, kad jos skanios ir jas lengva paruošti valgiui. O, kad jos pilnos cholesterolio – tai jai niekis. O iš tikro tos dešrelės yra jos širdžiai per ankstyva mirtis.

Pasiskaityti. Internal Medicine for the Specialist, March 1987.

GAUSUS VANDENS GERIMAS – KŪNO GERIAUSIAS VALYMAS

Klausimas. Mano kanadietis gydytojas sakė, kad mano „senyvi instaktai“, nes neišvalo gerai kraujo – todėl kraujuje prisirenka daugiau prašalintų liekanų. Prisiūnčių kraujo duomenis. Malonėkite paaiškinti, kaip mano reikalai stovi.

Atsakymas. Tamsos instaktai visai nepasėnė, tik Tamsta per mažai naudoji naudingų skysčių: vaisių sulčių, sriubų, vaisių bei daržovių, ne – ir vandens. Pradėk tuos dalykus taip gausiai naudoti, kad paroje mažiausiai du litrus (kvortas) šlapimo išleistumei (matuok). Tada susikaupę kraujuje šlapalai (urea) su gausiu šlapimo kiekiu pakankamai gerai prasišalins.

Kiti kraujo duomenys Tamsos ir žmonos – normos ribose: niekuo nereikia Tamsoms galvas sukti, tik pradėkite sveikiau virš minėta prasme maitintis. Sėkmės. Vėl parašyk.

KAI PENSININKAS ŠALA NET IR ŠILTAME KAMBARYJE – KAS DARYTI?

Klausimas. Gerb. Daktare, skaitau „Draugę“ Jūsų sveikatos patarimus. Daug ko pasimokau ir prisitaikau savo gyvenimui. Nuosirduos ačiū. Turiau keletą asmeniškių klausimų:

1. Kartais ryte 9-10 val. mane suima tokie didelis nuovargis, kad turiu atsistodęs pailsėti. Po to pradeda širdis netvarkingai plakti. Tas tęsiasi kokią pusę valandos ir vėl jaučiuosi normaliai. Kas tai galėtų būti? Mano daktaras nieko konkre-
taus apie tai nepasakė.

2. Kartais man būna šalta ir lietuviškame gyvenime. Kolo-
šla kojos net ir vasarą liepos mėnesį. Kodėl taip yra?

3. Rudenį ir žiemą esant šaltesniai orui, naktį miegant uždužiusta – užsikemša nosis. Jaučiu didelį nepatogumą kvėpuojant per burną. Kas tai galėtų būti? Butas drekinamas gerai.

4. Beveik kas naktį koją sutraukia mėšlungis taip, kad turiu keltis iš lovos ir masažuoti blauzdas. Tai labai sutrukdė miegą. Kodėl taip yra?

Esu pensininkas, pusiau vege-
taras, nerūkau, negeriu, kraujo spaudimas normalus, svoris 165 svarai. Iš anksto dėkoju už patarimus.

Atsakymas. Mažai duomenų

LIETUVIAI FLORIDOJE

Daytona Beach, Fla.

IŠ IGALIOJINIŲ Į BALFO SKYRIŲ

Prieš ketverius metus Balfo centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė įgaliojo dr. Vytautą Majauską ir Jurgį Janušaitį rūpintis šioje kolonijoje visais Balfo reikalais. Igaliojimai šias pareigas ėjo ketverius metus. Vykė vėjus ir betarpiu su Balfo centru atsiskaitė iš surinktų vėjus metu aukų.

Praėjusiais metais Balfo centro valdyba painformavo įgaliojimus, kad vietoje įgaliojinių šioje kolonijoje veiks Balfo skyrius.

Šių metų spalio mėn. įgaliojimai suorganizavo šio skyriaus pirmąją valdybą, į kurią sutiko įeiti labai darbštūs šios kolonijos žmonės: Ona Daržinskienė, Ona Karasienė, Vacys Dzenkauskas ir Jurgis Miežaitis. Ši valdyba jau vykdyt ir šiu metų kiek vėluojamą vėjų. Buvę įgaliojimai sveikina naują skyriaus valdybą ir linki sėkmės. Nuosirdžiai dėkoja visiems šios kolonijos lietuviams taip nuosirdžiai rėmusiems praityje Balfo vėjus savo aukomis ir pras-
šome to paties ir naujai valdybai.

Igaliojimai savo pareigas naujai valdybai perdus ir su ja visuomenę supažindins lapkričio 29 d. 2 val. po pietų, antradienį, šaukiamame šios kolonijos lietuvių susirinkime Prince of Peace parapijos mokyklos klasių salėje Ormond Beach. Po to turėsime progos pamatyti aštuntosios Tautinių šokių šventės, vykusios Kanadoje, labai įdomų filmą.

Maloniai yra visi kviečiami dalyvauti susirinkime, susipažinti su nauja Balfo valdyba ir pasigėrėti šokių šventės įspūdingais vaizdais.

Tenka pažymėti, kad Vasario 16 gimnazijai remti būrelio reikalais, ir toliau rūpintis sutiko dr. Vanda Majauskienė, kuri renka Vasario 16 gimnazijai aukas už šiuos ar kitus metus.

KONTAKTAVO KANDIDATUS

Daytona Beach LB apylinkės pirmininkas Juozas Paliulis, talkinant valdybos nariui dr. Vytautui Majauskui ir dr. Sigi-

apie save duodi, o daug ko klausė. Tik bendrai galima Tamstai patarti. Esi pusiau vegetaras, ar nebūti tik į vieną pusę per daug nukrypus mityboje. Turi išsitiirti kraują, būdamas gydytojo žinioje, CS24-CBC ir HDL, LDL. Atsiųski kopiją – tada bus kita kalba.

1. Aštuntą valandą suvalgyk bananą ir išgerk apelsinų ar greifrutų sunkos gerą stiklinę. Jei dėl trūkumo kalio ar cukraus toks dalykas atsitinka – pranyks.

2. Dėvėk vilnones kojines visą laiką. Joku būdu nešildyk savo kojų su šilto vandens pūsle. Kovok su sklerozė čia jau nurodytais būdais: valgyk pakankamai pasninkiško maisto, laikykis ALVUDO dietos. Liaukis prisilaikęs netinkamo vegetariško maisto.

3. Gulėk ant guminės (foam) ar dirbtinio plaušu kimtos pagalvės (ne pūkinės) ir naudok lininį-medvilninį užvalkalą. Gerk daug daugiau naudingų skysčių. Skaityk pirmą patarimą.

4. Kraujas turi nepakankamai kalcio: gerk visą kvortą nugriebto pieno („skim milk“) kasdien. Užėjus mėšlungiui, šioje elks; gulėdamas lenk stria-riai pėda pirmyn į save trumpam laikui. Pakartok tai kelis kartus. Vėl parašyk.

tai Ramanauskienei, kontaktavo Floridos kandidatus į JAV Senatą ir Kongresą, įteikė informacinės medžiagos apie okup. Lietuvą, jos problemas ir dabar vykstančius įvykius. Prašė kandidatų, kad jie Senatė ir Kongrese paremtų ir Lietuvos laisvės pastangas.

NETEKOME PENKIŲ KOLONIJOS LIETUVIŲ

Šiais metais negailestinga mirtis iš šios kolonijos negausios lietuvių šeimos išskyrė net penkis narius. Netekome Paulės Sirgailienės, Helenos Vainiūnienės, Stefos Kudulienės, Leono Dautarto ir Andriejaus Bruženo. Ilgokai sirgo Helena Vainiūnienė ir Stefa Kudulienė. Mirusieji buvo mūsų lietuvių telkinio aktyvūs nariai, dalyvavo šios kolonijos lietuviškajame gyvenime. Kolonija liūdi netekus palyginant daug savo šeimos narių.

SUGRĮŽO Į CHICAGĄ

Kazys Jasėnas, daugiau kaip dvidešimt devesius metus išgyvenęs Daytonoje, šią vasarą dukrėlės Nijolės šeimos kviečiamas sugrįžti atgal į Chicago ir apsi-gyveno dukros ir žento namuose. Kazys Jasėnas, gyvendamas mūsų kolonijoje, nežiūrindamas į gražaus amžiaus, buvo visada aktyvus, dalyvau-davo šventėse, minėjimuose, stambesniems aukomis rėmė mūsų bendrinių organizacijų darbus. Jis buvo labai malonaus, taikaus būdo ir buvo visų šios kolonijos lietuvių labai gerbiamas. Mielam Kazimieriui, sugrįžus į lietuvių sostinę Chicago, linkime gražaus, ramaus ir ilgo amžiaus.

SIETYNAS RUOSIASI

Džiaugiamės turėdami šviesų kultūrinės veiklos žiburėlį – chorą „Sietyną“, kuriam taip nuosirdžiai vadovauja muz. Antanas Skridulis. Jau penk-metį ištverė, džiugindamas šios kolonijos lietuvių gražiomis giesmėmis lietuvių pamaldų metu ir gražiomis dainomis, atlikdami menines programas klubo renginiuose.

Po vasaros atostogų „Sietynas“ kibo į darbą. Ruošia gražių, naujų dainų repertuarą ir žada ateinančių metų pava-sarį suruošti savo veiklos penk-mečio minėjimą su geru meni-niu koncertu. „Sietyne“ dalyvauja 16 balsingų vyrų ir moterų. „Sietyno“ administraci-nius reikalus tvarko valdyba, pirm. rašytojas Andrius Miro-nas, oper. solistė Juozė Daulienė ir inž. Alfonsas Ileigis.

Klubo valdyba, vadovaujama Jono Dautagėlos, suruošė kilnojama-ju taudodailės parodą, kuri eksponuojama Daytona Beach ir apylinkių bibliotekose. Graži reprezentacija lietuvių tau-todailės amerikiečių tarpe.

Lietuvių pamaldos bus gruodžio 11 d. Prince of Peace ka-talikų bažnyčioje. Po pamaldų klubo valdyba salėje ruošia kalėdinį pabendravinimą.

Jurgis Janušaitis

GINČAS DĖL ANGELŲ SARGŲ

Chicagoje žmonių grupė, pasi-vadinusi Angelais Sargais, siūlo savo patarnavimą – budėti susisiekimu priemonėse, užtik-rinant saugumą. Susisiekimu valdyba nesiskubina juos priim-ti, tačiau susisiekimu darbi-ninkų unija ir Susisiekimu pa-tarėjų grupė, sudaryta iš piliečių, pasisakė už tų Angelų sargų įtraukimą.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesnaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbi-mų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

SUŽEISTAM – 13 MILIJONŲ

Cook apskrities teismas nusprendė, kad automobilio nelai-mėje sužeistam Julio Cortes, 32

m., turi būti sumokėta 13.7 mil. dol. ir jo žmonai – 1.35 mil. dol. Cortes yra Chicagos pietvakarių gyventojas, turi du mažus vaikus. Jis visą gyvenimą turės naudoti važiuojamą kėdę. Kom-pensaciją turės sumokėti A. H. Ryder apdraudus bendrovė.

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Igoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ots. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. – 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėsiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road, Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir namus

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 61st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 365-4811

Dr. Tumasono kabineta perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PÉTREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasono kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė – Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez.

SOVIETŲ SAJUNGOS

Turime labai aiškia istorijos pamoką, kad politinė jėga besilaikančios imperijos subyra. Juo labiau, jeigu jos yra jungusios kolonijas, kuriose didėjantis išsilavinimo sąjūdis ima skaldyti pačią imperiją. Sovietų Sąjungą komunistinio fanatizmo sukūry dar vis laikėsi, kaip fanatiško tirano Ajatolos valdomas Iranas, tačiau per septynis dešimtmečius išryškėjo, kaip negyvenimiška komunizmo ideologija, kaip tam komunizmo stabui nedera aukoti žmonių gyvybių ir piliečių gerovės, ypač, kad ta sistema yra susieta su šurpiu ekonominio nuosmūkiu.

Maskva buvo priversta pradėti atpalaiduoti kolonijines prievaras ryšius. Neabejotinai atrodo, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje siekiama įvesti kažką panašaus į „finlandizaciją“, tai yra sukurti panašią padėtį, kaip Suomijoje, kur kraštas pagrįstai atrodo nepriklausomas, bet pasilikti didesnę ar mažesnę Maskvos įtaką.

Su tuo gali mums išskirti naują problemą jau dabar kalbama, kad taip padaryta „nepriklausoma“ Lietuvos valstybė stengsis turėti savo atstovybes ir užsienio kraštuose. Gal net bus siekiama vieton dabar esančių nepriklausomų Lietuvos atstovų pastatyti naujos „nepriklausomos“, bet Maskvos įtakos esančius Lietuvos atstovus. Žinoma, patys lietuviai to nenorės, bet kiek jie bus laisvi, kol kas tame persitvarkymo sąjūdyje, vis dėlto nešančiame daug laisvų, pirmuoju smūkiu arba daugeliu iš pirmųjų groja komunistai. Šitą reikalą teks sekti, stebėti ir atitinkamai reaguoti.

Bet dar kyla klausimas, kaip bus su pačia Maskvos imperija, kai ją supurtė tie įvairių pavergtų tautų laisvės sąjūdžiai. Ieškant atsakymo į tą svarbų ne tik mums, ne tik Europai, bet ir visam pasauliui klausimą, vėta susidomėti mintimis, kurios yra reikšiamos naujoje knygoje,

Tai sudėtinis rinkinių specialistų veikalas. Jį sudėgavo H. S. Rowen, kuris yra politikos profesorius Stanfordo universitete, dirba Hooverio institute ir buvo pirmininkas JAV žvalgybos instituto bei Rand korporacijos. Antras redaktorius Charles J. Wolf, kuris yra Rand aukštosios politinės mokyklos dekanas ir tos pat korporacijos tarptautinės ekonominės politikos programos direktorius.

Jie sutraukė tryliką sovietologų panagrinėti Sovietų Sąjungos tolimesnį likimą. Čia įsijungė ir Sovietų disidentas Vladimiras Brodskis. Mums vėta susipažinti su jų sprendimais ir pramatymais. Jau įžangoje jie pažymi, kad Sovietų visuomenėje yra daug socialinio silpnumo apraiškų: alkoholis, menkas sveikatingumas, ekologinė tarša. Gorbaciovas nesi-
varžo to skelbti. Yra aišku, kad Sovietų sistema atsidūrė socialinėje ir ekonominėje krizėje.

Politinių mokslų profesorius Charles Gati, kuris yra Tarptautinių pasikeitimų instituto bei Columbia universitete sovietinių tyrimų mokslininkas, atkreipia dėmesį į Sovietų sudėtinį įeinančių tautų veržimąsi į laisvę. Jis tvirtina, jog gili ir plati opozicija Sovietų Sąjungoje ryškiai parodo, kad Rytų Europos tautos nori paties kontroliuoti savo likimą. Po II pasaulinio karo turėta, kad ir neilgam, nepriklausomybė yra giliai įsimigusi jų sąmo-
nėje. Jie nėra linkę priimti prie-
vartinės Sovietų Sąjungos įtakos. Prof. Gati mano, kad ta

„finlandizacija“ sudarytu palankesnes sąlygas valdomoms tautoms laikytis prie Sovietų Sąjungos ir tai gal net padėtų Maskvos tolimesniems sieki-
mams Europos vakaruose ir kitur. Sovietų Sąjungai gal net pavyktų sudaryti neutralių juostą savo vakarų pasieny — nuo Suomijos iki šiaurės Jugoslavijos.

Columbijos universiteto ir Harrimano instituto sovietologijos prof. R. E. Ericson atkreipia dėmesį, kad 1970 m. dešim-
tymet krito Sovietų Sąjungos gamyba, investavimai, fabrikų produkcija, net ir gynybos pro-
gramos vykdymai. Jau tame dešimtmety išryškėjo, kad Sovietų ekonominė padėtis yra kritiška. Tuos tvirtinimus jis
įrodo statistinėmis lentelėmis. Krizė gili, tvirtina profesorius, ir tik ryžtingas sistemos pakei-
timas galėtų atnešti pagerėjimą. Padėtį dar pasunkina Maskvos pastangos padėti
komunistiniams kraštams kovo-
je prie sukilančius prieš tuos marksistinius režimus, primena Ch. Waterman, buvęs JAV žvalgybos viršininko pava-
duotojas.

Svarstydamas socialines sąly-
gas sovietuose, Hooverio tyrimų
instituto narys, Stanfordo univ.
prof. M. Bernstam atkreipia
dėmesį, kad didelis ir augantis
mirtingumas kelia rūpestį
Sovietų vadovybei. Kelia rūpes-
tį ir jų valdžios žmonių korup-
cija, kyšininkavimas, juodosios
rinkos sužydėjimas. Kai nesi-
mato ekonominio pagerėjimo,
kai auga tautinės įtampos, tai
viskas padėtį dar pasunkina,
skelbia D. Ross, specialus JAV
prezidento patarėjas, buvęs
Berkley tarptautinio Sovietų
taktikos instituto direktorius.

Prof. Wolf primena, kad Sovie-
tams pliusas yra turimas aukš-
tas gyventojų skaičius — 270
milijonų, bet kai daugelis jų su
geru išsimokslinimu, tai sudaro
naujų problemų jų savarankiš-
kumui pasireiškiant. Jis su-
tinka, kad ekonominiai
sunkumai slegia, tačiau tai dar
nereikia visai greito Sovietų
imperijos sugriuvimo. Tačiau
disidentai rytų Europoje, o taip
pat neįsiliejimas įslamą iš-
pažįstančių tautų darosi labiau
grėsmingi. Privilegijos ir Sovie-
tų dominavimas darosi labiau
nepakenčiamas. Imama labiau
jausti, kad Sovietų skelbiama
darbininkų diktatūra darosi
diktatūra prieš darbininką. Iš-
vadas darydami, knygos
redaktoriai net sumini ir prof.
A. Štromą, kuris atkreipia
dėmesį, kad net ir valdančio eli-
to atsiranda simpatizuojaiančio
opozicijai. Sovietų padėtį dar pa-
sunkina faktas, kad JAV ir
Vakarų pasaulis ima daugiau
švęti ekonominio, technolo-
ginių pažangumų ir net gynybos
pajėgumų. Tuo tarpu marksiz-
mo-leninizmo sistemos patruk-
lumas išblėso. Stipriai reiška-
si antikomunistiniai sukilimai
Afganistane, Angoloje, Etiopi-
joje, Nikaragvoje, Kambodijoje,
Mozambike, o Sovietų eko-
nominis nuosmūkis atsiliepa ir
į karinius bei pramonės inves-
tavimus. Mažėja jėgos išlaikyti
imperiją. Dar blogiau, kad
nerusų procentas didėja, rusai
liks mažumojė.

Tie sovietų tyrinėtojai, dary-
dami išvadas, skelbia komunis-
tų imperijos irimą. Jie nemano,
kad gali įvykti lemiamų
pasikeitimų prieš 1990 m. Gal
vėliau tame dešimtmety, o gal
ir dar vėliau, bet jau dabar
numatomas didesnių laisvų da-
vimas ir sumažinimas pastangų
plėsti savo imperiją.

Juoz. Pr.

LIETUVOJE SIAUČIA TIKRA MAFIJA

ANTANAS JUODVALKIS

Prasidėjęs lietuvių tautos atgimimas ir komunistinės rusų okupacijos padarinių viešas svarstymas pasiekia ir lietuvių išeiviją. Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio iškilimas, ruošiamos demonstracijos, gražinamas Lietuvos himnas, trispalvės vėliavos bei kiti tautiniai ženklai nuostabiai veikia lietuvių tautą. Per visą kraštą nubangavusios demonstracijos išjudino abejinguosius, su-
tvirtino kovotojus. Simtatūks-
tantinis lietuvių minios su iš-
keltomis tautinėmis vėliavomis,
giedodami himną ir meldami
Mariją palengvinti vergiją, iš-
gelbėti žmoniją, kaip niekad
užtvindė sostinės Vilniaus gat-
ves ir aikštes. O visa tai per 45
sovietinės okupacijos metus
buvo draudžiama ir baudžiama.

Paskelbtasis persitvarkymas ir
viešumas rado lietuvių rašytojų,
žurnalistų bei visos šviesuo-
menės tarpe nuostabų prita-
rimą ir parodytą nepaprastą
drąsą.

Ne vienam išeivijos lietuviui
kyla klausimas, kaip visa tai
įvyko ir vyksta? Kodėl tie
žmonės prieš metus ir kitus
nieko nekalbėjo ir nedarė, o
dabar tie patys komunistų
partijos nariai ar buvę sribai
vadovauja persitvarkymo
sąjūdžiui?

Šiomis dienomis gavau įdomią
knygą, parašytą veiklaus
žurnalist Vito Tomkaus. Čia
atspausdinti jo straipsniai ir
publikacijos, pavadintos
TARANAS vardu, išleista 1988
m. Minties leidyklos Vilniuje.

Ok. Lietuvoje leidžiamas kny-
gas, žurnalus ar laikraščius
gauti nesudaro sunkumų ir ne-
sukelia sensacijų, bet ši ne-
didelė, vos 159 pusl. knygutė,
yra ypatinga. Panašaus turinio
knygų iki šiol neteko skaityti,
nes minimi tikri faktai su
pavardėmis ir titulais, todėl
verta apie ją plačiau pakalbėti.

Apie žurnalistą Vitą Tomkų
nei mūsiškėje, nei tarybinėje en-
ciklopedijoje žinių nėra. Atseit,
per menka žuvis, kad patektų į
enciklopedijas, o jis pats irgi
apie save tyli. Kad būtų aiškiau
apie ką knygoje rašoma, leiskit
pacituoti leidyklos prierašą (re-
daktorė Dalia Vorobiejeienė):

„V. Tomkaus publikacijos
spaudoje pastaruoju metu su-
kėlė itin didelį skaitytojų susi-
domėjimą. Jose atvirai, drąsiai
buvo atskleistos negerovės,
kurias dar neseniai buvo įprasta
nutylėti ar kurios priklausė
vadinamosioms „uždraustoms“
temoms. Šiame leidinyje žurn-
listas apžvelgia savo dar neilgą
kūrybos kelią, pateikia geriau-

sius straipsnius, kartu pasakoja,
kaip buvo renkami faktai šioms
publikacijoms, su kokiomis kliū-
timis ir trukdymais teko susi-
durti. Skaitytojas sužinos, ar
lengva buvo anksčiau, o ir da-
bar, demokratijos ir viešumo
laikais, demaskuoti grobstytoja,
sukčių ar apginti nekaltą,
skriaudžiamą žmogų.“

V. Tomkaus TARANAS sus-
kirstytas į tris laikotarpius: Iš-
sivysčiusios stagnacijos (1981-
1983), Brandžios stagnacijos
(1983-1986) ir Užsimaskavusios
stagnacijos (1986-1988).

Rašymą V. Tomkus pradeda
žurnalistikos katedros docento
išleidžiamuoju žodžiu: „— Tai
ot, gerbiameji studentai... Jokių
būdų negalima lyginti Vakarų
pasaulio reporterių su mūsų
tarybiniais žurnalistais. O tai,
klausantis jūsų šnektų: dar
nežinia, ką galima pa-
manyti... Aišku, jie ten uždirba
tūkstančius, daugelis turi er-
dvius apartamentus, ištaigingas
mašinas, bet jie neturi to, ko
neįmanoma už jokių pinigų
išsigyti: savo skaitytojų paga-
rbių, ot! (...) Tai ot! Tokios bus
jūsų perspektyvos“, (8 p.).

O studentai tarp savęs
šnibždėdosi apie „Komjaunimo
tiesos“ korespondentą, kuris
turėjo ir talentą, ir gerą darbą,
ir skaitytojų pagarbą, bet susi-
gundė pakistu kyšių ir pats atsi-
sėdė į cipe, nes neturėjo pap-
rasto daikto — pinigų.

Neišvengė gundymų ir V.
Tomkus, kai atsilankė Alytaus
mėšos kombinatė, bet atsipyre
viliojančiai pagundai ir iš-
pyškino „Švyturio“ žurnale
straipsnį apie grobstytojus.
Buvo padaryti pakeitimai sargu
ir mažesnių viršininkų tarpe, o
susitikęs kombinato direktoriaus
padėkojo už paslaugas, nes

galėjo atsikratyti neparankiais
darbuotojais. Vadinasi, nu-
kentėjo sąžiningieji, o ne grobs-
tytojai. Panašūs atvejai kartoja-
si ir kitose gyvenimo srityse: nu-
kentčia gerieji darbuotojai, o
sukčiai ir išnaudotojai net
gauna paaugštėjimus.

Tad ar verta kelti negeroves?
V. Tomkus aptaria ir draugo,
draugystės reikšmę, nes turėti
gerų draugų iš bazės, restorano,
parduotuvės, mėšos kombinato
ir kitų gerų vietų yra labai
naudinga. Ir šios rūšies drau-
gystės yra labai išsiplėtusios,
populiarios. Blogiau su tais,
kurie negeria, nevalgo, neima
pinigų ir net nesvetimoteliauja.

Užsimena ir apie savo darbą
„Šluotos“ redaktorius, kurio
gavę reportażus išbraukio
pavardes ir gražina straipsnius
perrašyti. Girdi, esi „geras
vyras“ ir suprantai, kad ir taip
turime nemažai bėdų. Negadink
savo gero vardo, jei nori toli nu-
eiti. Jaunieji žurnalistai,
gurksnodami kavą, keiksnoja
redaktorių, kad gavę ne-
spausdina jų gerų reportażų.

Vieną kartą į „Šluotos“ re-
dakciją atvyko gražiai apsi-
sirengęs ir apsiavęs (viskas im-
portas), jaunas puošėiva ir už-
sidarė su redaktorium kabinete,
į kurį vėliau ir reporteris buvo
pakviestas. Minėtas puošėiva
prisistatė kaip LKP Vilniaus
miesto komiteto agitacijos ir
propagandos skyriaus instruk-
torius ir pareiškė, kad jis kal-
bėjo su imonės vadovais ir jie
visi yra labai vozmuscionijj“
(pasipiktinę). Atseit iškelti
reporterio faktai nepasitvirtino,
o paprašytas konkretizuoti nė
vieno atvejo nenurodė, kalbėjo
bendrybėmis.

Šiuo ir kitais atvejais įstaigų
ar imonių vadovai neieško kalti-
ninkų, bet atsiprašo ir kreipiasi
į aukštesnius ministrijų ar par-
tijos organus reikalaudami re-
porterius sudrausti, o redakto-

Buvusiai JAV LB valdybai perduodant pareigas. Iš kairės: vicepirm. Birutė Jasaitienė, senosios valdybos pirm. Vytautas Volertas, naujas krašto vald. pirm. dr. Antanas Razma ir LB tarybos pirm. Anglė Nelsienė.

BALTASIS BANGINIS

HERMAN MELVILLE

ROMANAS

Išvertė P. Gaučys

60

Tie paprasti žodžiai rodė gilų liūdėsį, kokio senis
beprotis dar nebuvo pergyvenęs kelionės metu. Po to,
atsisukęs į vairininką, kuris ligi tol mėgino laivą
laikyti prieš vėją ir tuo sumažinti jo greitį, jam griežtai
įsakė:

— Suk vairą! Laikyk kryptį aplink pasaulį!

XLIV. „Gam“

Priežastis, dėl kurios Ahabas nenorėjo priartėti prie
burlaivio, buvo paprasta: vėjas ir jūra pranašavo audrą.
Tačiau, jeigu ne ta kliūtis, greičiausia jis vis vien ne-
būtų lipes ant burlaivio denio, sprendžiant iš jo elge-
sio vėliau, kai, paklausęs apie Baltąjį Banginį, gavo
neigiamą atsakymą. Matyti, jam nebuvo įdomu pasi-
kalbėti nors ir labai trumpai su svetimu kapitonu, jeigu
šis negalėjo suteikti tokių žinių, kokių jis labai troško.
Bet visa tai gali pasirodyti neaišku, jeigu nieko
nepasakysime apie paprotius banginininkų, plaukio-
jančių svetimosiose jūrose ir ypatingai žūklės plotuose,
kurie visiems bendri.

Kai du svetimi susitinka nuosaloje ir nesvetingoje
vietoje, jie negali išvengti nepasisveikinę ir trumpai
sustoje pasikeisti žiniomis. Tai dar labiau natūralu, kad
beribių jūrų dykumose du banginininkų laivai, atvykę
iš priešingų žemės kampų, tokiose aplinkybėse ne tik

pasikeičia vienu kitu žodžiu, bet sueina į glaudesni,
draugiškesnį sąlytį, juo labiau, jeigu abu laivai priklaus-
to tam pačiam uostui ir jų kapitonai, karininkai ir dau-
gelis jūreivių yra asmeniškai pažįstami.

Bet taip pat gali atsitikti, kad pradėdas kelionę lai-
vas veža laikus tam, kuris jau seniai keliauja arba
bent gali jam perleisti dienraščius, metais ar dvejais
vėlyvesnius už tuos, kuriuos jis turi. Be to, yra man-
dagus paprotys pirmyn vykstančiam laivui suteikti
visas žinias apie banginių medžioklės būklę laukuose,
kurie gali būti ir jo.

Viso to taip pat laikomasi ir tada, kai dviejų laivų
susitikimas įvyksta pačiame medžioklės lauke, nors
abu jie būtų išplaukę iš savo uosto maždaug vienu lai-
ku, nes vienas jų galėjo gauti iš trečiojo laivo igulai,
kurį dabar sutinka, be to, pasikeičia bendromis žinio-
mis apie banginius ir gyvai pasikalba. Jie ne tik pa-
sikeičia geru žodžiu, bet taip pat yra ir tarp jūreivių
ypatinga giminytė, besiremianti jų užsiėmimu, var-
gais ir bendrais pavojais.

Ir jeigu laivai yra skirtingų šalių, reikalas labai
nesikeičia, ypač jeigu igulų kalba ta pačia kalba.

Tuo būdu iš visų jūromis plaukiojančių laivų bangi-
nininkai turi daugiausia pagrindo bendrauti tarp-
savyje ir, aišku, bendrauja. Tuo tarpu kai kurie
prekiniai laivai, susitinką Atlanto viduryje, nepasikei-
dami nė žodžiu, gal tik nepašaukėdami kritikos apie
vienas kito takeliazą. Karo laivai, jeigu atsitiktinai
susitinka jūroje, jie pradeda komediją nusilenkimu,
sveikinimu ir linktelėjimu vėliavomis taip, kad galia
abejoti, ar visame tame bėra kokia, didelė ar maža,
draugystė, brolybė ar palankumas. Susitikime vergus
gabenantys laivai taip skuba, kad stengiasi galimai

rius įspėti, kad nespausdintų.
Minkštesni redaktoriai „dėl
šventos ramybės“ nusileidžia ir
reporterių pateiktą kritiką
sušvelnina, ypač mėgsta iš-
braukti pavardes.

V. Tomkui irgi teko ieškoti
kitų laikraščių, kai „Šluotos“
redaktorių jo reportażus pra-
dėjo braukti ir nenorėjo spaus-
dinti. Kai kada prikišdavo
Švyturiję, Komjaunimo tiesoje,
Vakariniše naujajiuose ir net
rusiškoje Sovetskaja Litva. Teko
kreiptis net į centro komitetą,
bet ir čia vienas pas kitą siunti-
nėjo ir nenorėjo daryti spren-
dimo, ypač, kai lietė prekybi-
ninkus.

Tarano gimimas

Antrame laikotarpyje V. Tom-
kus rašo apie TARANO
gimimą. Iš istorijos žinome, kad
taranais buvo vadinamos
griozdiškos mašinos pilies
sienoms ir kitiems įtvirtini-
mams griauti, o prie ko čia kny-
gos pavadinimas?

„Šluotą“ pasiekė mašinėlė
rašytas laiškas iš Ignalinos, ku-
riame prekybininkė, buvusi
prek. bazės sandėlininkė, kriti-
kavo rajkoopsajungos pirmi-
ninką už savo nuožiora skirs-
tymą prekių, piktnaudžiaujant
savo tarnybine padėtimi.

Nuvykęs į Ignaliną, pirmiau-
sia išklaušė laiško autorės šnek-
tos, o po to susitiko ir su pirmi-
ninku, kuris papasakojo visi-
kai priešingą vaizdą. Ir kuriuo
dabar patikėti? Kad atstovų
galva, panorą restoraną papie-
tauti, bet čia pasisūlė palydėti
visuomeninio maitinimo imonių
susivienijimo direktorių. Ilgai
atsikalbinėjęs, sutiko su sąlyga,
kad pats susimokės už pietus.
Direktorius sutiko ir nuvedė tie-
siai į svečių kambarį.

Štai kaip aprašo žurnalistas
pietus: „Kai mes, susedom ir
krėslus, staiga įlėkė vidun
oficiante (?) su pilnu padėklu, ir
netrukus mūsų stalas buvo nu-
klotas įvairiausiais deficitais:
mėsytės, dešrytės, vištytės,
ikrai, čekiškas alus... O kai
buvo atnešti ir brangiausi
karšti patiekalai, supratau, jog
už visa tai apsimokėti man
prireiks mažų mažiausiai dviejų
atlyginimų... Kišenėje teturėjau
apie dešimt rublių...“ (47 p.)

Po tokių karališkų pietų dar
kartą užsuko pas laiško autore,
kuri paprašė išklausti ir antrą
moterį — komunistę J. Čialut-
kienę, buvusią vast. koop. par-
tinės org. sekretore, biuro narę,
liaudies kontrolės grupės pirmi-
ninkę, miesto Tarybos deputa-
tę. Ji, prisiskaičiusi raginimų,
pradėjo kovą prieš naujo rajko-
opsajungos pirmininko sauva-
liavimus. Šis žingsnis jai labai
daug kainavo: išmetė iš darbo ir

visų pareigų, šmeižė, kol galų
gale atsidūrė ligoninėje. Žodžiu,
padarė iš moters „gyvą taraną“,
kuriam lemta abejingumo siena
pramušti. Morališkai sutripta,
fiziškai sugniuždyta nė neke-
tino kam skustis.

Dabar ir V. Tomkui prasidėjo
vargai, nes nevyko taranui pra-
mušti sieną. Aukštieji parei-
gūnai siuntinėjo vienas nuo ki-
to, nesiryždami daryti spren-
dimų, o neretai kontaktuodami
palieštus asmenis ir įspėdami
vietinius pareigūnus apie pa-
tikrinimus. Parašyto straips-
nio „Šluota“ nespausdino, o
sutrumpintą idėją rusiškoji
Sovetskaja Litva“. Čia V. Tom-
kus patyrė išausgusio biurokra-
tijos galia. Visi pritaria, bet nie-
ko nedaro, nes dažno ir jų
sąžinės nėra švarios.

Susumuodamas Ignalinos is-
toriją V. Tomkus rašo: „Šitaip,
kiek netikėtai, baigėsi mano
dvikova su Ignalinos prekybi-
ninkais. Kad juos įveikčiau,
tiksliau — „pramuščiau“ para-
sytą straipsnį, man prireikė išsi-
sėmęs mėnesį lakstyti visokias
instancijas koridoriais“ (58 p.)

Toliau V. Tomkus paliečia ir
kitą labai įautrą klausimą —
butų gavimą. Ir čia, kaip preky-
boje, bazėje, kombinatė veikia
tie patys dėsniai, be protekcijų
buto gauti negali. Tad ir verda
dėl jų aštri kova, įveliami teis-
mai, milicija, o ne retai ir
partija.

Aprašydamas Vilniaus mies-
to turgavietės viršininko Gin-
taro Švenčionio darbelius, V.
Tomkus užsitraukė palieštųjų ir
jų globejų neapykantą, kurie
ryžosi jį sutvarkyti, kad nekistų
„nosies“ kur nereikia. Vyr. re-
daktorių straipsnių spausdinti
atsisakė. Net LKP CK atstovo
V. Kristijanovo apsilankymas
redakcijoje reikalo nepajudino ir
turgaus „mafijos“ veiklos apra-
šymas eigos negavo. Ir tik iš-
vykus atostogų vyr. redaktoriui,
pavyko jį prastumti kitu pava-
dinimu.

Kitu atveju V. Tomkus siekė
pasimatymo net su LKP CK se-
kretorium N. Mitkinu, bet tas
nukreipė į atitinkamų skyrių
viršininkus ir rašinių spausdi-
nimo reikalus nepagerėjo, o iš
CK rašinių grįždavo su užrašu:
„Spausdinti nerekomenduojama“.
Su tokia rekomendacija
nė vienas redaktorius V. Tom-
kaus rašinių nespausdindavo.

Ivykusioje Spaudos dienos
šventėje dalyvavo žurnalistai ir
iš sąjunginių leidinių. „Mas-
kovskijė novosti“ koresponden-
tas V. Losakas, apsilankęs
„Šluotoje“, išgirdo ir V. Tom-
kaus problemą, kurią išskėlė
minėtam Maskvos laikraštyje.
Ir tik po to V. Tomkui prasi-
vėrė visų redakcijų durys ir sumažėjo
skambinimai.

Lietuvių katalikų organizuotos veiklos 80 metų sukakties minėjimo Kultūros Židinyje Brooklynje. Nuotraukoje dalis atstovų. Iš kairės: kun. dr. V. Cukuras, P. Ažuolienė, dr. A. Radzivilienė, E. Juškie, E. Tutinienė, H. Gražūnienė, dr. M. Žukauskienė, E. Valiūnienė, dr. N. Paronetto, M. Kliveckienė, dr. K. Valiūnas, dr. A. Janacienė, J. Simutienė, gen. kons. A. Simutis, ses. A. Sereikytė, dr. O. Gustainienė, J. Mack, A. Shumway, M. Lušienė, B. Lukoševičienė, A. Vakselis, V. Penikienė, A. Lukoševičiūtė, R. Adams. Priekyje Čiurlionio ansamblio kanklininkų sekstetas. Nuotr. L. Tamošaitis

LIETUVIŲ KATALIKŲ VEIKLOS 80 METŲ SUKAKTIS

Lietuvės katalikės šiais metais mini savo organizuotos veiklos 80 metų sukaktį. Ta proga Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjunga ir New Yorko Lietuvių katalikų moterų kultūros draugija šių metų spalio 16 d. Brooklynje, New Yorke, suruošė minėjimą, kuris praėjo pakilia ir šventiška nuotaika.

Minėjimas pradėtas iškilmingomis šv. Mišiomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklynje. Mišias koncelebravo kun. J. Pakalniškis, kun. K. Pugevičius ir kun. V. Pikturka. Sukaktį pritaikytą pamokslą pasakė kun. V. Pikturka. Pamaldose gausiai dalyvavo katalikų organizacijų atstovės ir lietuvių visuomenė. Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos (PLKOS) vėliavą prie altoriaus atnešė dr. N. Bražėnaitė-Paronetto, lydimi E. Juškie ir J. Norvilienės. Šv. Mišių metu lekcijas skaitė dr. O. Gustainienė (iš Kanados) ir P. Ažuolienė. Ateitininkų atstovės A. ir A. Lukoševičiūtės lietuvių katalikų vardu prie altoriaus padėjo gėlių pintinę. Šv. Mišių aukas nešė dr. A. Janacienė ir B. Lukoševičienė. Giedojimus pamaldų metu atliko A. Balsys. Darniai pasireiškė Apreiškimo bažnyčios parapijos choras, vadovaujamas V. Ralio.

Minėjimo akademine ir koncertine dalis įvyko Lietuvių Kultūros Židinyje Brooklynje. Pradžioje minėjimo invokaciją sukalbėjo kun. dr. V. Cukuras, Ateitininkų federacijos dvasios vadas. Tylos minute ir atsišaukimu pagerbtos mirusios lietuvių katalikų organizacijų veikėjos ir narės.

Pagrindinę paskaitą skaitė Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos valdybos pirmininkė dr. Aldona Šlepetytė-Janacienė tema „Mūsų veiklos keliai 80 metų eigoje“.

Prelegentė vaizdžiai ir konkrečiai apibūdino lietuvių katalikų veiklą nuo susiorganizavimo pradžios 1908 metais, toliau Nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje. Iškelti svarbiausi veikimo bruožai, uždaviniai ir įgyvendinimai. Pabrėžtas veiklos tęstinumas nuo pirmos Lietuvių katalikų moterų draugijos įsteigimo iki šių dienų. Taip pat išryškinta Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos veikla, ypač tarptautinėje plotmėje, nuolatines pastangas primenant Vakarų pasauliui Lietuvos tragišką padėtį, religinį persekiojimą ir siekiant mūsų tautai laisvės bei teisės į nepriklausomą gyvenimą.

Po paskaitos buvo gausūs sveikinimai žodžiu ir raštu. Žodžiu sveikino A. Simutis, Lietuvos generalinis konsulas; dr. K. Valiūnas, Vliko garbės pirmininkas; ses. M. Augusta Sereikytė Nekaltai Pradėtosios

Marijos seserų vienuolijos vardu; Aldona Shumway, Amerikos Lietuvių R. katalikų moterų sąjungos valdybos pirmininkė; dr. O. Gustainienė, Kanados Lietuvių katalikų moterų draugijos valdybos pirmininkė; M. Kliveckienė, LDK Birutės draugijos New Yorko skyriaus pirmininkė; dr. M. Žukauskienė, Lietuvių Moterų federacijos New Yorko klubo pirmininkė. Gauta labai daug sveikinimų raštu, tarp kurių vysk. P. Baltakio, vysk. V. Brizglio, vysk. A. Deksnio, prel. J. Balkūno, PLKOS dvasinio patarėjo; dr. S. Bačkio, Lietuvos Diplomatinės tarnybos šefo; dr. K. Bobelio, Vliko pirmininko; S. Lozoraičio, Lietuvos atstovo Washingtono, ir kitų. Taipgi sveikinimus atsiuntė PLKOS priklausančios lietuvių katalikų moterų organizacijos iš visų pasaulio kraštų. Didelį išpuolį padarė sveikinimas iš pavergtos Lietuvos katalikų moterų vardu, kurį prisiuntė Ona Beleckienė, buvusi „Moters“ redaktorė ir aktyvi veikėja Nepriklausomybės laikais, ilgai kentėjusi Sibire. Gautus sveikinimus perskaitė Ramunė Adams.

Šio reikšmingo minėjimo metu buvo pagerbta Nijolė Sadūnaitė, nenuilstama kovotoja už Lietuvos religinę ir tautinę laisvę. Jos asmenį ir darbą turiningu žodžiu iškėlė rašytoja Birutė Lukoševičienė, New Yorko Lietuvių katalikų moterų kultūros draugijos pirmininkė. Ištraukas iš Nijolės Sadūnaitės teismo gynybos kalbos skaitė Vida Penikienė ir Pranė Ažuolienė.

Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos valdybos 1988 m. rugsėjo 17 d. nutarimu šio iškilmingo minėjimo metu Nijolė Sadūnaitė už nuopelnus

Laiškas

VIEŠNAGĖ ALKOJE – PATIKSLINIMAS

„Drauge“ lapkričio 9 d., J. V. Sūduvo pasikalbėjime su Alkos vedėju, užvardintame „Viešnagė Alkoje“, yra kai kurių netikslumų, kuriuos noriu čia nurodyti:

1. Spintos, naudojamos archyvams, kiekviena kainuoja 260 dolerių;
2. Alkos bibliotekoje yra daugiau kaip 20 tūkstančių knygų pavadinimų, o pačių knygų yra daugiau kaip 100 tūkstančių, kai kurių knygų yra po kelis ar keliolika egzempliorių;
3. Dr. J. Balio tautosakinė literatūra telpa atskirame jo vardo kambarėlyje;
4. Prel. P. Juro ir kun. S. Ylos archyvai telpa spintose atskirame kambarėlyje;
5. P. Beatričė Vasaris kataloguoja knygas kompiuteriu ir kortelėmis. Kun. R. Krasauskas

lietuvių tautai pakelta į Pasaulio Lietuvių katalikų organizacijų sąjungos garbės nars. Pakėlimo aktą perskaitė valdybos pirmininkė dr. Aldona Janacienė.

Toliau minėjimo specialų laišką, skirtą Nijolei Sadūnaitėi ir sesėms pavergtose Lietuvoje, perskaitė dr. Nijolė Bražėnaitė-Paronetto.

Koncertinėje minėjimo programoje gerai paruoštą liaudies dainų ir tautinių šokių pyne atliko lietuvių tautinio meno Čiurlionio ansamblio kanklinių sekstetas, atvykęs iš Clevelando. Ona Mikulskienė yra plačiai žinoma jo vadovė, Virginija Juodišytė, atidi asistentė. Čiurlionio ansamblio kanklinių sekstetas buvo labai šiltai klausytojų sutiktas ir jų prašomas bisui atliko dar keletą komp. Alfonso Mikulskio liaudies melodijų. Koncerto dalyvius pristatė A. Lukoševičiūtė, New Yorko Studentų ateitininkų draugovės pirmininkė. Programoje dalyvavo V. Juodišytė, R. Bublytė, N. Gelažytė, T. Majovaraite ir V. Urbanavičius, solistė – K. Maitaitė. Sceną minėjimui dekoravo dail. P. Jurskus.

Iškilmingas minėjimas baigtas dr. A. Janacienės, PLKOS valdybos pirmininkės žodžiu. Ji padėkoti visiems programos dalyviams ir svečiams už atsilankymą į šią svarbią lietuvių katalikų šventę.

Po minėjimo įvyko bendros vaišės, kurias su lietuvišku nuosirdumu paruošė New Yorko Lietuvių katalikų moterų kultūros draugijos narės.

Visa lietuvių katalikų moterų organizuotos veiklos 80 metų sukakties minėjimo eiga buvo perduota per Vatikaną radiją į okupuotą Lietuvą. —A.

tvarko biblioteką bendrai, o dr. J. Kriaučiūnas — muziejų.

6. Į Alkos metinį biudžetą neįeina kataloguotojos atlyginimas. Alkos metinis biudžetas yra apie 8 tūkstančiai dol.

7. Alkos išlaikymo fondas taps pajėgus ir pajėgs išlaikyti Alką, jei turės bent 3,5-4 šimtų tūkstančių dolerių kapitalą.

Juozas Kriaučiūnas

NUSKENDE LAIVAI

Ties Chicago daugelį dešimtmečių yra šimtai nuskendusių laivų. Ties Evanstonu rastas beveik visiškai nepalietas 200 pėdų ilgio nuskendęs laivas, daugiau kaip 105 metus išgulėjęs 50 pėdų po vandeniu. Jame yra anglių krovinių ir 11 nuskendusių jūrininkų. Narai ji po vandeniu nufilmavo ir yra duomenų, kad jame yra istorinės vertės dalykų. Jūrų sąjunga ruošiasi išstudijuoti jame esmines archeologines liekanas ir svarbesnius dalykus iškelti.

JAV ATSTOVAI IR SENATORIAI GRĮŽTA IŠ MASKVOS

Jungtinis Pabaltiečių komitetas (JBANC) praneša, kad JAV Helsinkio komisijos delegacija, kuri išvyko į Maskvą pasikalbėjimams su sovietais, grįžta šį sekmadienį, lapkričio 20 d., baigusi dešimties dienų kelionę.

Delegacijos nariai, kurie turėjo ir aštuonis JAV atstovus bei du senatorius, tikėjosi susitikti su pabaltiečių disidentais savo kelionės eigoje. Atstovai ir senatoriai, kurie dalyvavo delegacijoje yra: sen. Dennis DeConcini (D-AZ), sen. Charles Grassley (R-IA), atstovai Mickey Edwards (R-OK), Steny Hoyer (D-MD) — JAV Helsinkio komiteto pirm., John Lafalce (D-NY), John Lewis (D-Ga), John Porter (R-IL), Bill Richardson (D-NM), Don Ritter (R-PA), E. Clay Shaw (R-FL), Christopher Smith (R-NJ).

Šios savaitės laikotarpyje esame matę įvykius Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, kuriems ligi šiol nebuvo precedento. Pasinaudokime šia proga išamontinti pabaltiečių klausimu tuos, kurie buvo Maskvoje tuomet, kai jie įvykiai vyko. Trumpais laiškais:

Pasiteiraukime apie jų susitikimą su pabaltiečiais disidentais;

Pasiklauskime, ar jiems teko iškelti Pabaltijo klausimą per savo pokalbius su sovietais;

Pasidomėkime jų išpuodžiais tuo, kas vyko Pabaltijų tuomet, kai jie lankėsi Maskvoje.

Atstovams laišakai yra adresuojami: The Honorable (Atstovo vardas) U.S. House of Representatives, Washington, D.C. 20515.

Senatoriams laišakai yra adresuojami: The Honorable (Sena-

torio vardas), United States Senate, Washington, D.C. 20510.

Kuo daugiau laiškų šie senatoriai bei atstovai susilauks šia tema, tuo daugiau dėmesio jie kreips įvykiams Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, o šiuo metu pabaltiečiams reikia pasaulinio dėmesio.

Todėl skatiname jus susiburti su draugais, parašyti laiškų šiems mūsų šalies atstovams, tuo būdu prisidedami prie Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonių dabartinių pastangų laisvės proveržiuose.

Ginta T. Palubinskaitė
Jungtinio Pabaltiečių komiteto (JBANC) visuomeninių reikalų direktorė

MŪSŲ KOLONIJOS

PROF. VYT. BIELIAUSKAS LB SUSIRINKIME LOS ANGELES

Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės susirinkimas bus lapkričio 27 d., sekmadienį, 12 val. dienos šv. Kazimiero parapijos viršutinėje salėje. Valdyba aptars pereitų metų veiklą (įskaitant ir Lietuvių dienas L.A. 88) ir ateinančių metų veiklos planą. Bus renkami nauji valdybos nariai. Taip pat bus pranešimas apie LB tarybos sesijos darbus.

Metinio susirinkimo proga Los Angeles lankysis PLB pirm. prof. Vytautas Bieliauskas. Susirinkime jis duos pranešimą apie savo viešnagę Lietuvoje sąjūdžio suvažiavimo metu ir PLB veiklos planus. Visa lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti susirinkime ir pranešime.

L. A. LB apyl. valdyba

Brangiai jaunystės draugei

A.†A.

ALDONAI TAUTVAIŠAITEI KONČIENEI

mirus, jos sūnų ALDĮ ŠČIUKĄ, gimines ir artimuosius širdingai užjaučiame, liūdėdami kartu.

K. ir D. Burbai,
S. ir A. Didžiuliai
K. ir B. Urbanai
J. Urbanienė

PADĖKA

Mūsų mylimas Vyrras, Tėvas, Senelis, Uošvis ir Dėdė

A.†A.

JONAS PALILIŪNAS

mirė š.m. spalio mėn. 18 d. Chicagoje. Palaidotas šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. V. Mikolaičiui už maldas koplyčioje, už šv. Mišias, prasmingą pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame kun. J. Juozėvičiui, Lietuvos Dukterų vardu aplankiusį velionį koplyčioje ir pasimeldusį už jo sielą. Dėkojame a.a. Jono draugui ir bendradarbiui Stasiui Vanagūniui turėjusiam nuoširdų atsisveikinimo žodį.

Nuoširdi padėka sol. Jonui Vazneliui už išpuodingą giedojimą.

Mūsų gili padėka karsto nešėjams, visiems šermentų ir laidotuvių dalyviams, visiems, mus užjautusiems žodžiu, raštu ir spaudoje; visiems, aukojusiems šv. Mišioms ir organizacijoms.

Dėkojame savo artimiesiems už gėles ir nuoširdumą. Dėkojame laidotuvių direktoriui D. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Viešpats pašaukė velionį į Amžių Tėvynę, bet jis liko ir bus mūsų širdyse ir mintyse, nes Kas miršta? Ar žmogus? Ne jis! Ne, nei jis ir gyvenimą, į šviesą žengia.

B. Brazdžionis

Nuliūdę: žmona, duktė, sūnus, zentas, marti, anukė ir kiti gimines.

PADĖKA

A.†A.

ELEONORA LISECKIENĖ

1988 m. rugsėjo 21 d. amžinai užmigo Viešpatyje mano mylima žmonelė. Lietuvoje liko velionės brolis, sesutė ir daug artimųjų. Amerikoje liko velionės vyras Stasys Liseckas, sūnus Algimantas su šeima, duktė Alba Schukštienė su šeima.

Reiškiu ypatingą padėką kun. prel. Kučingiui, kuris lankė mano žmonelę namuose, aprūpino šventais sakramentais ir atliko visas laidojimo apeigas.

Dėkojame A. Nelsienei už tartą atsisveikinimo žodį kapinėse.

Dėkojame J. Kiškiui už laidotuvių pravedimą ir tartą atsisveikinimo žodį. Ačiū B. Vizgirdienei už giedojimą Mišių metu, taip pat choristams ir karsto nešėjams.

Ačiū visoms, visiems užprašiusiems už a.a. Eleonoros sielą šv. Mišias, už gėles ir visa kita.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvavusiems laidojimo, padėjusiems mums skaudžioje valandose, guodusiems mus bei pareiškęsiems užuojautą spaudoje, žodžiu, telefonais, laiškais ir telegramomis iš Lietuvos.

A.a. Eleonora Liseckienė buvo palaidota rugsėjo 24 dieną Forest Lawn kapinėse, Glendale, Ca.

Didžiame liūdesyje liko: vyras Stasys Liseckas, sūnus Algimantas Liseckas su šeima, duktė Alba Schukštienė su šeima.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

APLINK MUS

x „Draugo“ administracija šiomis dienomis išsiuntinėjo visiems skaitytojams kalėdines korteles ir ateinančių – 1989 metų kalendorių. Kalėdines korteles siemė sukūrė dail. Ada Sutkuvienė. Kalendoriui paveikslus paskolino iš savo archyvo Bronius Kviklys. Jiems labai dėkojame, o skaitytojų tik prašome priimti korteles ir kalendorių. Auka už korteles ir kalendorių yra laukiama. Jų galima užsisakyti ir daugiau.

x Marijos aukšt. mokyklos vadovai kolegijos diena buvo šiemet lapkričio 18 d. sporto salėje nuo 10:45 iki 12:45 val. Trisdešimt septynios aukštesniosios mokyklos dalyvavo sužinodamos apie universitetus, be to, buvo aviacijos, armijos ir jūrų mokyklos.

x St. Xavier College vadovai priėmė bus gruodžio 4 d. nuo 1 iki 4 val. p.p. Tą dieną galės visi apžiūrėti kolegijos patalpas ir pasitarti su vadovybe apie studijas.

x Loretto ligoninė, vadovaujama Šv. Kazimiero seserų vienuolijos, atidarė vaikų skyrių su 12 lovų. Pritaikytas skyrus kaimyniniams gyventojams.

x Jaunimo centro valdyba dėkoja visiems, kurie jau atsiliepė į laiškus ir grąžino laimėjimų šakneles. Laimėjimų traukimas vyks metinio pobūvio metu. Metinis pobūvis rengiamas gruodžio 4 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Rengimo komitetas stropiai dirba, kad atsilankiusieji būtų patenkinti.

x „Drauga“ pavėluotai gaunančių dėmesiai. Norint pašti išteikti pasiskundimą, kad laikraštis gaunamas pavėluotai, netvarkingai ar suplėšytas, reikia pašto įstaigoje paprašyti U.S. Postal Form 4314-C, Consumer Service Card kortelės ir savo nusiskundimą surašyti ant tos kortelės. Jos turi būti laikomos ir paprašius dalinamos kiekvienoje pašto įstaigoje pagal „U.S. Postal Service Domestic Mail Manual“ pašto įstatų rankvedžio „Section 114.1, Consumer Complaints“ paragrafą.

Pagal šiuos įstatus pašto klientai, kurių skundai yra ignoruojami ar nepatenkinami vietiniame pašte, turi teisę apeliuoti, nusiskundimus adresuojant: Consumer Advocate, USPS Headquarters, Washington, DC 20260.

x O. ir E. Reingoldai, Worcester, Mass., pratęsdami prenumeratą pridėjo 50 dol. su tokiu prierašu: „Priimkite šią sumą kaip mūsų paramą „Draugui“. O. ir E. Reingoldams, mūsų garbės prenumeratoriams ir rėmėjams, už realią auką labai dėkojame.

x Brighton Parko Lietuvių Namų savininkų draugija rengia 27-tą jubiliejinį balių, š.m. lapkričio 26 d., šeštadienį, 7 v.v. Šaulių salėje, 2417 W. 43rd St. Bus meninė programa, šalta šilta vakarienė, šokiama gro „Vyties“ orkestras. Informacijai rezervacijai skambinti V. Utarai 847-0664 arba A. Raštienai 778-3025.

x Antro kaimo 25 m. sukaštutinė programa vaizduoja „(Ne) vieno dykuko gyvenimą“ nuo pat pabėgimo iki šių dienų. Spektakliai vyks Jaunimo centre, lapkr. 26 d., 7:30 v.v. ir 27 d., 3 v. p.p. Bilietai Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71 St., tel. 471-1424.

(sk.)

x Anatolijaus Kairio 5 v. dramą „Krikšto vanduo“, laimėjusią Lietuvos krikščionybės jubiliejaus dramos premiją, pirmą kartą matysime gruodžio 10 ir 11 dienomis Chicagos Jaunimo centre. Vaidina Los Angeles Dramos sambūris.

x Korp! Gajos 60 metų gyvavimo sukaktis bus minima lapkričio 27 d. Pamaldos bus Lemonto katalikų misijoje, o akademija ir minėjimas bus Ateitininkų namuose. Svečiai, kurie mano dalyvauti Gajos šventėje, prašomi pranešti dr. Loretai Stončiūtei-Grybauskienei tel. 312-935-2239 arba dr. Augustai Šaulytei tel. 312-525-6593.

x Poetas Kazys Bradūnas lapkričio 25 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje skaitys paskaitą „Egzilinės literatūros keliai ir aspektai“. Paskaitininkas ypač nušvies mūsų išeivių literatūrą. Paskaitos pabaigoje bus recitalis, o paskui vaizės. Pradžią 7 v.30 min. vak.

x Zarasiškių klubo pusmetinis narių susirinkimas bus lapkričio 27 d., sekmadienį, 1 val. po pietų Zigmą Kojak salėje, 4500 S. Talman Ave. Visi nariai prašomi susirinkime dalyvauti.

x John Shatas, Waterbury, Conn., suprasdamas lietuviškos spaudos išsilikimo sunkumus, pratęsė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams ir dar pridėjo visą šimtą, kad dienraštis gyvotų ir lankytojų kiekvieno lietuvių šeima. J. Shata skelbiame garbės prenumeratorium, o už realią auką tariame nuoširdų ačiū.

x Joana Drukteinis, Omaha, Nebraska, mūsų bendradarbių rėmėja, su prenumeratorais pratęsim mokesčių atsiuntė visą šimtą. Joanai Drukteinis, mūsų garbės prenumeratorė, už paramą labai dėkojame.

x Aldona Vasaitytė Sehgal, Palo Alto, Cal., mūsų garbės prenumeratorė, pratęsd prenumeratą vieneriems metams su visa šimtaine. Nuosirdus ačiū.

x Ben Norkunas, Dearborn, Mich., su prenumeratorais pratęsim mokesčių atsiuntė visą šimtą. B. Norkuną skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Stasys Baras, Oak Brook, Ill., visuomenininkas, grąžino laimėjimų šakneles ir per „Draugo“ administratorių įteikė 20 dol. auką. Labai dėkojame.

x Petras Menkeliūnas iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“ ir pratęsd prenumeratą su visa šimtaine. P. Menkeliūną skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Inz. Vytautas Volertas, Philadelphia, Pa., buv. JAV LB krašto valdybos pirmininkas, užbaigęs trejų metų kadenciją, atsiuntė redakcijai laišką dėkodamas už malonų bendradarbiavimą ir kartu pridėjo 50 dol. auką. Nuosirdus ačiū.

x Alfonso Dargio 80 m. sukaštutinė paroda įvyks Čiurlionio Galerijoje lapkričio 25 - gruodžio 11 d. Parodos atidarymas penktadienį, lapkričio 25 d., 7:30 v.v.

(sk.)

x Midland Federal Savings, Marquette Parko skyriui reikalinga tarnautoja, jas. Skambinti darbo valandomis 925-7400.

(sk.)

x Loyolos Lietuvių klubo metinis balius įvyks lapkričio 25 d. 8 v.v. iki 1 v. ryto Ann Sather's Cafe, 929 W. Belmont (tarp Clark ir Sheffield). Asmeniui \$5. Kvietiami visi virš 21 m. Informacijai skambinti V. 465-1449.

Iš „Lietuviškų Užgavėnių“, kurias pastatė Dainavos meno ansamblis. Iš kairės: Aneliukė – Jūratė Jankauskaitė, Mariutė – Rima Polikaitytė, Jonas – Aldis Baršketis ir Tetulė – Rita Likanderytė. Nuotr. A. Plenio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VELECKYTĖ IR CIBAS MARGUČIO KONCERTE

Du menininkai smuikininkė Linda Ingrida Veleckytė ir pianistas dr. Edmundas Saulius Cibas lapkričio 19 d. Jaunimo centro didžiojoje salėje atliko Margučio koncerto programą. Abudu brangina lietuvišką kultūrinį darbą, tai savo honorarą paskyrė Margučiui.

Programoje vyravo tarptautinės kompozicijos. Pradėjo Vitalio „Chaconne“. Talen-

x V. Pačauskas, Albany, Ga., žinodamas lietuviškos spaudos sunkumus, parėmė „Draugą“ 20 dol. auka ir pratęsd prenumeratą vieneriems metams. V. Pačauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už paramą labai dėkojame.

x Jonas Skladaitis, Philadelphia, Pa., mūsų garbės prenumeratorius, rėmėjas, pratęsd prenumeratą, pridėjo 40 dol. dienraščio stiprinimui, 10 dol. už kalėdines korteles ir tiek pat už kalendorių. Kartu palinkėjo visam „Draugo“ štabui geros sėkmės, dirbant lietuvišką darbą. Nuosirdus ačiū.

x Janina Liskevičiūtė iš Chicago, Ill., parėmė savo dienraštį 20 dol. auka ir pratęsd prenumeratą vieneriems metams. J. Liskevičiūtę skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

x Eugenia Baršketienė, Chicago, Ill., mums rašo: „Malonu skaityti „Draugą“, kur pajunti lietuviško gyvenimo pulsą, ypač grįžus iš tolimesnių kelionių. Šį kartą išvykstu su dukra Daiva susipažinti su Vengrijos sostine Budapeštu. Todėl skubiu prašyti prenumeratą, kad „Draugas“ niekada nenustotų lankes mūsų namus“. E. Baršketienė prie prenumeratoriaus pridėjo ir 30 dol. auką. Nuosirdus ačiū mūsų garbės prenumeratoriui už paramą ir gražų laiškutį.

x Leon Baltušis, Minocqua, Wisc., Aldona Sandargas, Ormond Beach, Fla., Alfonsas Plepys, St. Petersburg Beach, Fla., V. Salomonas, Centerport, N.J., N. Sabaliūnas, Hot Springs, Ark., Domas Lapkus, Palos Hills, Ill., Angela Katelė, E. Grigaliūnas, Chicago, Ill., Kostas Gedutis, Arcadia, Texas, pratęsdami „Draugo“ prenumeratą, pridėjo po 10 dol. aukų. K. Gedutis savo laiške rašo, kad „Draugas“ yra vienintelis jo draugas senatvėje, kuris daug žinių atneša iš Lietuvos. Ačiū visiems už aukas ir laiškus.

tingas savo instrumentu apvaldymas jautėsi nuo pat pradžios.

Toliau Beethoveno Smuiko sonata No. 3, Op. 12. Pirmoji programos dalis užbaigta Schumano Adagio ir Allegro. Publika gyvai pajuto, kad čia ne eiliniai scenos menininkai. Ir koncerto metu vyko sklandus abiejų bendravimas. Jie tik neseniai atliko programą Naujosios Anglijos Baltų sąjungos jubiliejaus minėjime Bostone.

Smuikininkė Veleckytė gimusi Evergreen Parke, muzikos bakalauratą gavo Ilinoiso universitete, o magistro laipsnį Bostono universitete. Dabar aukšt. mokyklų dėsto muziką ir studijuoja verslą. Šio srity gilindamasi De Paul universitete.

Dr. Cibas muzikos studijas išėjo New England konservatorijoje, bet yra baigęs ir medicinos mokslą ir yra gydytojas Bostone.

Pažymėtina, kad šio koncerto programos leidinyje paskelbtą, jog Margutis lapkričio 21 d. pradeda savo lėšų telkimo vaju, kuris tęsis iki penktadienio, kad istengtų išmokyti keliolikos tūkstančių skolą radio stočiai.

Antrą koncerto dalį menininkai pradėjo Banaičio sonata D-moll. Ją dr. E. S. Cibas skyrė savo mirusio tėvo E. Cibo atminimui. Publikai buvo malonu stebėti, kad mūsų kompozitorių kūrinys visai derinosi su tarptautinių kūrėjų melodijomis.

Buvo toliau Dvorako Kreislerio Mano motinos dainos ir Kreislerio „Shoen Rosmarin“.

Menininkai iš karto laimėjo publikos susidomėjimą ir ju

melodijos buvo sekamos su susikaupimu. Publika bisui dar išprašė Meditaciją iš Thais operos (Massenet). Tą Veleckytė atliko ne nežvelgdama į gaidas. Ji dabar groja pirmąja smuikininke orkestre. Buvo apdovanota gėlių puokštėmis. Gėlę prisegė ir pianistui.

Publika koncertu buvo labai patenkinta.

Juoz. Pr.

TILŽES AKTO PASKELBIMO 70-TOS SUKAKTIES MINĖJIMAS

Mažosios Lietuvos Tarybos 1918 m. lapkričio 30 d. Tilžėje paskelbtos deklaracijos, populiarai vadinamos Tilžės aktu, 70 metų sukakties minėjimą lapkričio 13 d. Šaulių namuose surengė Maž. Lietuvos Rezistencinis sąjūdis. Į minėjimą iškilmingąją dalį su vėliavomis išsijungė uniformuoti Vytauto Didžiojo rinktinės šauliai, es. „Nemuno“ rinktinės „Klaipėdos“ ir Kpt. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos ir Maž. Lietuvos Lietuvių draugija, o programon – ir entuziastingi Lietuvos Vyčių jaunieji tautinių šokių šokėjai.

Minėjimą pradėjo MLR sąjūdžio pirmininkas V. Ziobrys, nušviesdamas Tilžės deklaracijos paskelbimą skatinusias aplinkybes ir to akto poveikį.

Šauliui J. Gureviui-Gurevičiui vadovaujant, buvo įneštos ir salės priekyje išrikuotos JAV-ų, Lietuvos, Maž. Lietuvos ir keturių šaulių vienetų vėliavos. Dainininkams A. Buntinai ir E. Rūkštelytei-Sundstrom vedant, buvo sugiedotas Lietuvos himnas, pianinu palydint

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

– Jungtinio Pabaltiečių komiteto (JBANC) visuomeninių reikalų direktorė Ginta T. Palubinskaitė buvo pakviesta George Washington universiteto „Uncaptive Minds“ diskusijų būrelio kalbėti tema

muz. M. Motekaičiui.

Tolimesnei programai vesti pakviestas A. Regis paryškino, kad šis minėjimas nėra vien tik istorinio įvykio prisiminimas, bet atnaujinimas ryžto įgyvendinti tai, kas nepavyko Tilžės Akto signatarams. Maž. Lietuvos grąžinimas atskuriantis Lietuvos valstybėn yra visų lietuvių moralinė teisė ir pareiga.

Maž. Lietuvos lietuvių jauniasiam kartos atstovui Linui Buntinui perskaičius Tilžės deklaraciją, susikaupimo minute buvo pagerbti visi mirusieji kovotojai, kultūrininkai, visuomenininkai, o ypač Tilžės Akto signatarai, kurių ne vienas už šį drąsų pareiškimą savo gyvybę kainą užmokėjo. Prisimintina, kad vienas šios deklaracijos signatarų – mok. Jonas Užpurvis dar tebėra gyvųjų tarpe.

Paskaitą „Tilžės Aktas ir jo reikšmė“ skaitė Ap. Bagdonas, klausytojų dėmesį nukreipdamas į Maž. Lietuvos kultūrinę ir karinę istoriją, priespaudos engiamai Didž. Lietuvai, jos tautiniam atgimimui. Išskėlė to ilgai vokiečių krašto lietuviškumą, jo kultūrininkų, ypač Vydušo, lietuvišką veiklą, nebijant vokiečių valdžios persekiojimų. Baigdamas visus įtaigojo budėti ir veikti ta linkme, kad atsikurianti Lietuva atgautų visas savo etnografinės žemės rytuse, o vakaruose bent iki Potsdamo linijos su Tilže, Karaliaučium ir kt.

Išnešus vėliavas, dainininkės Aldona Buntinaitė ir Eglė Rūkštelytė-Sundstrom, akompanuojant muz. M. Motekaičiui, duetu padainavo dvi dainas ir po vieną solo, tarp jų ir Martyno Jankaus užrašytą seną prūsų lietuvių dainą „Vai kur nužėglius“, muz. Šimkaus.

Jaunieji Lietuvos Vyčiai šokėjai, vadovaujami Frank Zapolio, smagiai pašoko keturis tautinius šokius. Šokėjų tarpe buvo ir jaunosios mažlietuvių kartos penketukas: Rasa Holenderytė, Andrea Kleinaitytė ir trys Buntinai – Aras, Darius ir Linas.

Neišstęta, su meile atlikta meninė programa visus dalyvius maloniai nuteikė. Jos atlikėjams buvo padėkota: minėjimo rengėjų – žodžiu, o dalyvių – plojimais. Minėjimas baigtas Maž. Lietuvos himnu „Lietuviais esame mes gimę“, gražiabalsėmis dainininkėmis vadovaujant.

IR

„Kas yra lietuviai ir ko jie nori“. Ji pravedė naujai įsistigusių studentų klubo pirmąsias diskusijas tuo klausimu lapkričio 17 d. George Washington universiteto patalpose.

– A. a. inž. Ričardas Pauliukonis, 68 metų amžiaus, po ilgos ir sunkios ligos mirė lapkričio 12 d. Clevelande. Nuliūdime liko žmona dr. Gražina Ūsaitė-Pauliukonienė, duktė su šeima, sesuo, uošvė ir kiti giminės. Palaidota Clevelande.

– „The Christian Science Monitor“, visoje Amerikoje skaitomas įtakingas dienraštis, pastaruoju metu, pateikdamas teisingas žinias, daug rašo apie įvykius Pabaltijo valstybėse. Reaguodamas į tuos straipsnius, Estijos garbės konsulas Jaak Treiman spalio 7 d. paskelbė straipsnio ilgumo laiška, gana plačiai nušviesdamas Pabaltijo valstybių problemą. Jis nurodo priežastį, kodėl sovietai „negali“ rasti slaptųjų Molotovo-Ribbentropo pakto protokolų, nes „pripažindami tokių protokolų buvimą, jie sugriautų savo tvirtinimą, kad Pabaltijo valstybės laisvu noru pasirinko tapti Sovietų Sąjungos dalimi“. Nurodęs valstybes, kurios nepripažįsta sovietų okupacijos, Jaak Treiman klausia, „ar jos vystys spaudimą Sovietų Sąjungą paleisti iš savo nagų neteisėtai pagrobtas Pabaltijo valstybes? Ar buvusių Tautų Sąjungos narių klausimas bus iškeltas Jungtinėse Tautose? Ar prieš Sovietų Sąjungą bus panaudotos sankcijos, kol ji neišves karinių pajėgų iš okupuotų Pabaltijo valstybių ir kol nebus tarptautinėje priežiūroje praves-ti laisvi rinkimai“.

– Šv. Kazimiero parapija džiaugiasi, kad jų laikraštėliui „Lietuvių Žinioms“ mecenatai Roque and Mark Co. (Albinas Markevičius) ir Pierce Brothers Mortuary kasmet užsako popierių, kuris metais kaštuoja 1388 dol. Šiais metais jau Grif-fith Park Press spaustuvininkai popierių visiems ateinantiems metams atvežė.

– Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles, Calif., atnaujinami suoliai, kad parapiečiams būtų patogūs ir švarūs, kai jie susirenka.

– Viktoras Raslanas, gyvenąs Wingdale, N.Y., paskaitęs „Drauge“ apie Sun City Arizonoje, galvoja čia atvykti, apžiūrėti ir, jei patiks, čia apsigyventi, nes ji domina šiltas ir sausas klimatas.

– Šv. Kazimiero parapijos balius Los Angeles vyko spalio 16 d., sekmadienį, su dideliu pasisekimu. Šeimininkavo Antanina Uldukenė, prie stalų vikriai patarnavo „Spindulio“ šokėjų jaunimas, vadovaujamas Danguolės Varnienės. Meninė programą atliko vyrų kvartetas, akompanuojant pianistei Raimondai Apeikytei. Dainas ir iš-orinę kvarteto laikyseną tvarkė režis. Petras Maželis. Balius parapijai davė pelno, o parapiečiams linksmai praleistą sekmadienį.

– Lietuviai evangelikai buvo sukvieisti spalio 30 d., sekmadienį, pamaldoms į Huntington Beach evangelikų bažnyčią 1 val. po pietų. Po pamaldų buvo pietūs, programa ir pabendraavimas.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

JAV LB krašto valdybos posėdis su tarybos pirmininke. Iš kairės: A. Barzdukas, R. Kubiliūtė, D. Valentinaitytė, A. Nelsienė – tarybos pirmininkė, D. Korzonienė ir R. Steponavičiūtė. Nuotr. J. Tamaličiū